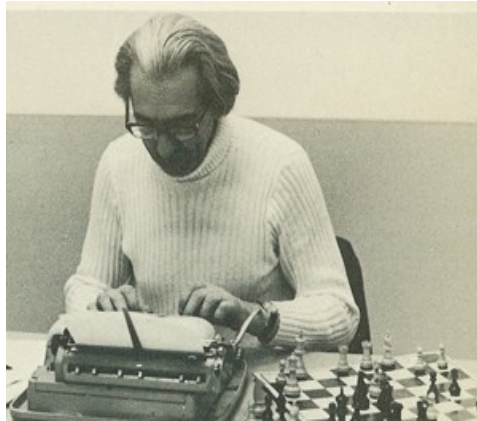

Berry Withuis 100 jaar geleden geboren

Op 20 januari jongstleden was het precies 100 jaar geleden dat Berry Withuis werd geboren. Berry Withuis is van grote betekenis geweest voor de schaaksport. In 1972 bracht hij het boek “Jeugdschaak” uit. Met behulp van dit boek hebben talloze kinderen destijds leren schaken. Menigeen kent nog het Pionnen-, Toren- en Koningsdiploma dat met de op dit boek gebaseerde methode behaald kon worden. In 1987 werd de methode vervangen door de Stappenmethode van Cor van Wijgerden en Rob Brunia. Voor de methode van Withuis was er niet echt een gestandaardiseerde lesmethode om kinderen te leren schaken en moest men het doen met het boek “Oom Jan leert zijn neefje schaken” uit 1935 of met gepassioneerde jeugdleiders die zelf een leermethode uit de mouw moesten schudden. De komst van het boek Jeugdschaak was dus een enorme vooruitgang, al was er best nog het één en ander aan te merken op de lesmethodiek. Bijvoorbeeld het uit het hoofd leren van openingszetten in het Koningsdiploma, wat tegenwoordig als zinloos wordt beschouwd. Als kinderen eenmaal een redelijk schaakniveau hebben bereikt is het zeker nuttig om openingstheorie te leren, maar dan gaat het om de ideeën achter de openingen en heeft het geen zin om de zetten van de hoofdvariant uit het hoofd te leren zonder te begrijpen waar de opening nu eigenlijk om draait en wat je moet doen als de tegenstander niet de hoofdvariant speelt (wat uiteraard vaak het geval zal zijn).

Berry Withuis bezig aan zijn boek “Jeugdschaak”

Berry Withuis zelf is een opmerkelijk figuur. Hij was een overtuigd communist, die er geen enkel probleem mee had zijn activiteiten voor schaakpromotie te laten sponsoren door grote commerciële bedrijven. Met name V&D was een trouwe sponsor van Berry Withuis. Berry verzorgde simultaan door heel Nederland, met medewerking van bekende grootmeesters, gesponsord door V&D. Voor de jongere lezers: V&D was een warenhuis, de vroegere eigenaar van die grote lege gebouwen die nu midden in de stad staan. Berry Withuis was een behoorlijk goede schaker, maar heeft de top niet bereikt. Achter de schermen was hij wel belangrijk als organisator van diverse toernooien. Hij was zo'n fanatieke schaakfanaat, dat hij zijn hond de naam “Fide” gaf. (FIDE is de wereldschaakbond). Jolande Withuis, dochter van Berry Withuis, heeft een boek over haar vader geschreven met als titel “De Raadselvader”. Daarin beschrijft zij dat het in de familie Withuis niet echt gezellig aan toe ging.

Zo'n 30 jaar geleden alweer deed ook de jeugd van Eeuwig Schaak mee aan een door Berry Withuis verzorgde simultaan. Berry was al aardig op leeftijd en gaf simultaan aan zo'n 40 kinderen. Hij zette er niet echt vaart achter en de simultaan liep vreselijk uit. Toen de kinderen naar huis moesten, was meer dan de helft van de partijen nog in volle gang. Hans Böhm, die ook simultaan gaf, maar dan aan een groep volwassenen, werd erbij geroepen om de overgebleven partijen te arbitreran. Met een glas bier in de hand moest hij beslissen of de kinderen gewonnen hadden, remise hadden gespeeld of verloren hadden. Hij was daarbij niet al te streng. Wie ook maar een beetje beter stond kreeg een winstpartij, wie niet erg veel slechter stond kreeg remise, maar wie echt verloren stond (en dat wa-

ren er wel heel wat) had de partij toch echt verloren. Dat laatste was het geval bij verschillende kinderen van Eeuwig Schaak. Bij één van de kinderen was zijn oudere zus, die zelf niet schaakte, meegekomen en die vond de gang van zaken maar bedenkelijk.

“Komt hier zo'n lapzwans met een glas bier in z'n handen effe vertellen dat m'n broer verloren heeft. Wie denkt hij wel dat hij is? Het-ie eigenlijk wel verstand van schaken?”

Dat had Hans Böhm, die zich overigens zeer joviaal tegen de jeugd opstelde. Na afloop kon iedereen uitgebreid met hem napraten en hem alles vragen. Berry Withuis was zonder een woord te zeggen heel snel vertrokken.

